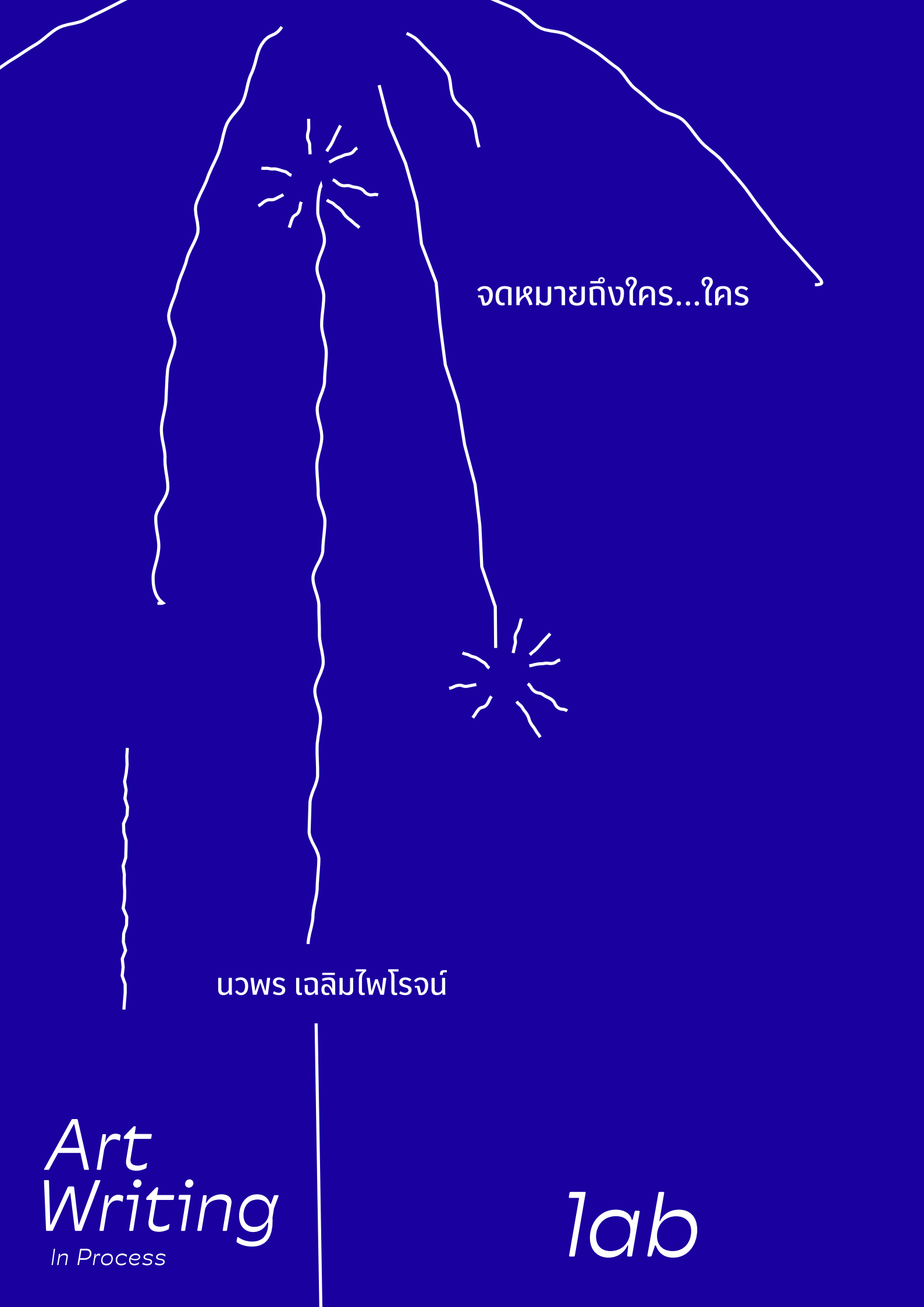

จดหมายถึงใคร...ใคร

นพพร เฉลิมไพบโรจน์

Art
Writing
In Process

lab

จดหมายถึงใคร...ใคร

นอพร เอลิมไฟโรจน์

พื้นที่คาบเกี่ยวทับซ้อน ยากจะนิยามให้เป็นสิ่งหนึ่งสิ่งเดียว จุดเริ่มต้นและสิ้นสุดของขอบเขต เลื่อนราง จนอาจผสมผสานสร้างเป็นสิ่งใหม่ได้ สิ่งใหม่เหลื่อมซ้อนลงบนสิ่งเก่า กิจกรรมการกลบฝังตนเอง ของเรื่องเล่า ภาษา และวาทกรรมที่เกิดขึ้นเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีบางสิ่งถูกทำหล่นหาย เกิดการรื้อสร้างใหม่ และสิ่งที่หลงเหลือร่องรอยไว้เป็นหลักฐานของความทรงจำ

ผู้คนค้นหาที่ทางของตนอยู่เสมอ ผ่านการนิยามและการเล่าเรื่องราว ภาษาจึงทำหน้าที่ บันทึกและสร้างโครงข่ายความสัมพันธ์ ถ่ายทอดจากคนหนึ่งสู่อีกคน

คำบางคำอาจเป็นตัวแทนของช่วงเวลา บางประโยคอาจสำคัญเท่ากับการดำรงอยู่ของ คนคนหนึ่ง คำหลายคำถูกเขียนจนกลายเป็นสนามสี่ ช่องว่างเปิดเผยข้อความก่อนหน้านี้ และความหมายที่เคยชัดเจนค่อย ๆ ละลายกลืนเป็นเนื้อเดียว ก้อนตะมึนหมึบบนผนังสีขาวเกิดจาก กอดเกี่ยวของเส้นมากมาย อัดแน่นและถาโถมมาสู่เรา “Residual Confession: Temporary Book — Doc Street Text, 2569” ของวรรณพล แสนคำ กำลังพยายามเล่าเรื่องราวของใครบางคน หลาย ๆ คน แลกหน้าแต่เชื่อมโยง

สัมผัสส่วนตัวถูกบันทึกบนพื้นที่สาธารณะเสมือนจดหมายของเมือง กำลังตีแผ่เรื่องราว ต่างเวลาที่ถูกบีบอัดอยู่บนผืนระนาบเดียวกัน ง่ายที่จะกลบทับให้จมหายไปกลายเป็นเพียง ความว่างอีกครั้ง เจ็บปวด ที่ราวเสียงเหล่านั้นไม่เคยเกิดขึ้น คำบางคำอาจหายไปพร้อมกับ ความเปลี่ยนแปลงของสังคม ความจริงของตัวตนหนึ่งอาจกลืนกลายเป็นส่วนเล็กในภาพใหญ่ หายไปในรายละเอียดยิบย่อย หรือหลอมรวมเป็นพื้นที่รอบข้างให้กับคำถัดไปเพื่อปรากฏ

‘ฟังความเจียบผ่านภาษา’ ข้อความบนโครงเหล็ก วางอยู่ใกล้ข้อความ ลองหยิบหูฟังขึ้นมาสวม ชื่นเสียงใกล้ไกลมากมายที่ข้างหูถูกตัดฉับลงยามถูกรอบทับโดยสมบูรณ์ กักเก็บไว้เพียงความเจียบที่ไหลเวียนอยู่ภายใน ที่ละน้อยเราจัดระเบียบอักษรที่อยู่ตรงหน้า พยายาม ประกอบร่างให้เป็นคำที่เข้าใจ ความเจียบมอบพื้นที่ให้สิ่งภายนอกสะท้อนย้อนกลับสู่ภายใน

ได้ยินเสียงจากความไม่มีเสียง เป็นเสียงฟังไม่ได้ศัพท์ ความสัมพันธ์ปรากฏขึ้นในความเงียบนั้น คำที่ต้องการบอกเล่า ถามหา และโต้ตอบ ได้ยินทั้งของคุณ, เธอ และพวกเขา รวากับค้นพบชิ้นส่วน ตกสำรวจของเมืองใหญ่ และเสียงอีกมากมายที่ไม่เคยถูกรับฟังอย่างตั้งใจ

เหตุใดเสียงบางเสียง คำบางคำจึงไร้ซึ่งอำนาจใด ไม่มีใครหยุดเพื่อฟัง สังเกตเห็นและทุกคำถูกปล่อยให้เกิดและหายไป กลายเป็นธรรมดาไปเอง คำบางคำ เรื่องเล่าบางเรื่อง กลับมีอำนาจต่อเรา คอยกำหนดขอบเขตทางความคิด และมุมมองให้เชื่อมโยง โอนอ่อนต่อการกำกับนั้น โดยไม่มีข้อคิดเห็นใดใด สิ่งใดกำหนดความแตกต่างตรงกลางนั้นขึ้น

กรุณาถอดรองเท้า --- พื้นที่นี้เป็นพื้นที่สำหรับคนเควีย์ร์ (Queer) และผู้หญิง โปรดสวมผ้าถุงก่อนเข้าชมงาน --- เราอยู่ภายในห้องสีฟ้า เรานั่งและเท้าเปล่าสัมผัสกับเสื่อน้ำมัน --- บริบทเหล่านี้ถูกกำหนดขึ้นภายในงาน “มนุสโสลี” ของเจษฎา จันทรย์แย้ม พยายามพาเรากลับไปทบทวนส่วนที่ซับซ้อนระหว่างเรื่องเล่าเดิมและเรื่องเล่าใหม่ ตั้งคำถามต่อความจริงที่เราเชื่อ การเล่าผ่านเรื่องราวคู่ขนานและแง่มุมความเป็นอื่น (otherness) ที่ละลายเส้นแบ่งเรื่องเล่าส่วนตัว ความเชื่อ และขอบเขตที่ยึดถือเดิม ไปสู่พื้นที่ใหม่ ปลดปล่อยตัวตนออกจากพันธนาการให้มีอิสระรู้สึก นึกคิด สื่อสาร และแสดงออก

ชุดตัวของร่างกายที่ถูกเปิดเปลือยเนื้อหนังมังสา ปรากฏบนแผ่นฟิล์ม ผิวนพรรณที่เปลี่ยนแปลงตามสภาพแวดล้อมและแสง “เกิดใหม่” อีกผลงานหนึ่งของเจษฎา เผยให้เห็นความแปลกหน้าที่เกิดขึ้นกับคุณค่าของตัวตน ผ่านการ ‘กลายเป็น (trans)’ และค่อย ๆ เป็นหญิง ความคิดคำนึงขีดเขียนบนเนื้อฟิล์ม ทาบซ้อนบนร่างกายเปล่าโล่ง ร่วมกับเสียงพูดอยู่ข้างเคียง

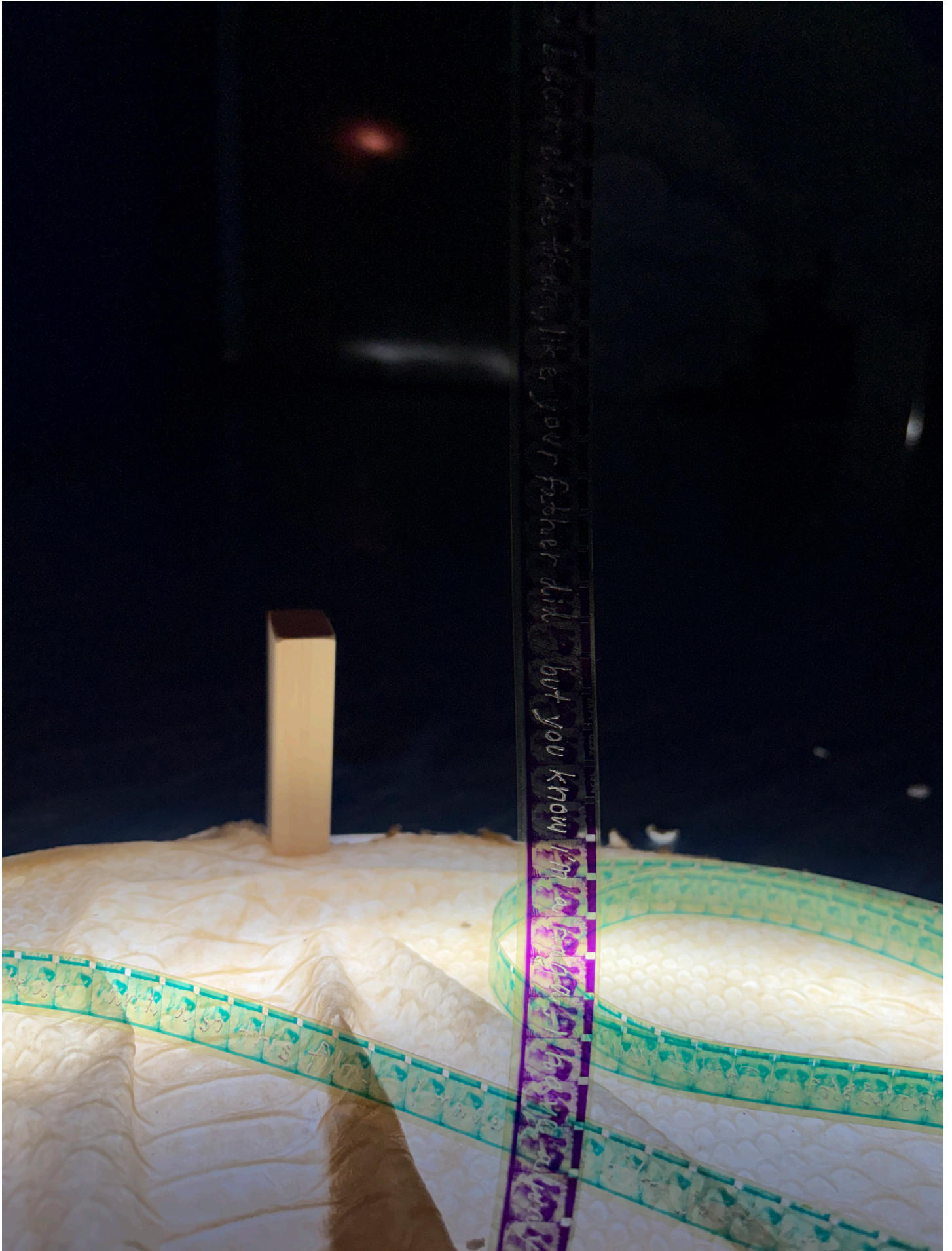
‘ยายจะสัมผัสมันไหม ถ้าเราขอให้ยายทำ’

บางช่วงบางตอนจากเสียงจากวิดีโอสารคดีลูกผสม คำถามที่เรียบง่ายและคล้ายว่าเป็นเพียงคำถามธรรมดาสามัญ แต่กลับให้ความรู้สึกของการรอคอย รอคอยการยอมรับและสัมผัสนั้นของผู้เป็นที่รัก สื่อถึงการยอมรับในความแปลกหน้า เพื่อเรียกขวัญกลับมาคืนสู่ร่างกายที่เปลี่ยนผ่านมาสู่ ณ ขณะนี้

ในแง่นี้ ‘จดหมายถึงใคร...ใคร’ จึงไม่ได้หมายถึงข้อความที่ปรากฏเพียงบนกระดาษ หากเสนอสิ่งที่เกิดขึ้นภายในเพื่อเปิดสู่ภายนอก และทำให้สิ่งส่วนตัวกลายเป็นสาธารณะ เรื่องราวของการเป็นอื่นบอกเล่าอยู่ใน “มนุสโสสิ” ข้อความถึงยายที่เขียนอยู่บนภาพภายใน “เกิดใหม่” และอนุสรณ์แด่พลวัตของเมืองผ่าน “Residual Confession: Temporary Book – Doc Street Text, 2569” ของวรรณพล แสนคำ จึงเป็นความพยายามจะได้ตอบ จดจำ และบันทึกหลักฐานของตัวตน สร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวตนหนึ่งสู่ตัวตนอื่น ๆ โดยไม่รู้ตัวเราก็กลายเป็นหนึ่งในผู้อ่านจดหมายนั้น และกำลังตอบกลับ ผ่านรู้สึก นึกคิด และประสบการณ์ส่วนตัว

ผู้เขียนจึงมีความหวังว่า เสียงทุกเสียง คำทุกคำ ของผู้คนจะได้รับการสังเกตเห็น ถูกรับฟังอย่างตั้งใจ และสร้างพื้นที่ที่ปลอดภัยให้กับเสียงของคำอย่างแท้จริง

รูปภาพประกอบผลงานที่ปรากฏในงานเขียน

เกิดใหม่, 2569, เฉลิมฉัตร จันทร์แย้ม

